

Viorel COSMA

(Grigore Constantinescu – 16 august 2017)

Suntem loviți sufletește de cumplita veste a despărțirii de cel ce a fost muzicologul Viorel Cosma, veste care a umbrit marea sărbătoare a credincioșilor ortodocși și catolici, Sfânta Maria Mare. Incredibilă plecarea dintre noi a Maestrului care a fost lumina și sufletul, gândul muzicii românești, savantul muzicolog Viorel Cosma. Creator al unei opere științifice cu o valoare fără seamăn, martor al unui secol de existență a artei muzicale românești, Viorel Cosma a reprezentat un model de destin împlinit, ca un falnic stejar al culturii noastre, în plan național și internațional.

În domeniul didacticii, ca profesor de muzicologie, Mentorul a ridicat prima generație profesionistă de muzicologi și critici muzicali români din secolul XX, deținând prima catedră de profil din cadrul Universității Naționale de Muzică din București. A fost Doctor în Muzică al Universității Naționale de Muzică din București, Doctor Honoris Causa al Institutelor de Arte din Chișinău, din Iași, Cetățean de Onoare al orașului Timișoara, distins cu Premiul Academiei Române (1974), Premiul internațional al criticii muzicale Artisjus din Budapesta (1984), premiile Uniunii Compozitorilor, cu Ordinele Coroana României, Steaua României, Steaua RSR, Meritul Cultural în grad de Mare Ofițer, membru corespondent al Pontificia Accademia Tiberina din Roma, Italia.

Viorel Cosma a pus bazele lexicografiei muzicale moderne în România, realizând, ca autor al celor 10 lexicoane (1965-2006), cea mai amplă exegeză lexicografică națională din lume. Investigația istorică se întinde pe 5 secole (1500-2000), muzicologul descoperind sute de nume de creatori români care au activat în țară și peste hotare.

În plan internațional, a adus contribuții esențiale la legăturile culturilor muzicale europene cu România, descoperind peste 100 de lucrări străine, inspirate din folclorul românesc (consemnate în Dicționarul interferențelor muzicale, în cicluri de concerte-experimentale sub genericul Vocația universală a folclorului românesc, în comunicări științifice susținute în România, Europa și SUA). În mod special, s-a ocupat cu pasiune de personalitatea lui George Enescu și legăturile acestuia de afecțiune cu Franța și SUA, conferențiind la Universitatea Sorbone, Académie des Beaux Artes din Paris și Boston University. Contribuția sa științifică se remarcă de asemenea prin modul în care a redactat articole lexicografice la Grove's Dictionary of Music and Musicians, Die Musik in Geschichte und Gegenwart, Dictionnaire des interprètes de Alain Pâris și la marile enciclopedii din lume.

Vocația de istoric a lui Viorel Cosma se împletește cu cea a experienței literatului, perspective paralele ce jalonează activitatea neobosită de elaborare de-a lungul magistralei muzicologice, inventarul cărților semnate de autor dezvăluind, pentru cine nu știa încă, pasiunea cu care autorul a realizat, ciclic, reevaluările subiectelor de cercetare, împlinite performant, fără odihnă, în timpul muncii desfășurate în numeroasele decenii ale existenței sale. Bibliografia creației semnate de Viorel Cosma impune imaginea unui autentic jurnal de bord al pasiunii documentaristului. Moștenirea pe care o lasă urmașilor este mărturia unui act de credință în idealul său, document de identitate românească, cu adevăruri temeinice, din păcate, insuficient știute de către cei mulți. O operă ce îl reprezintă, un dar neprețuit oferit de acest mare savant generațiilor de azi.